DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Fjellhaug Internasjonale Høgskole

Deres ref	Vår ref	Dato
	22/5495	20. desember 2022

Tilskuddsbrev 2023 til private høyskoler

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2023, jf. Innst 12 S (2022–2023) og Prop. 1 S (2022–2023), sender Kunnskapsdepartementet med dette tilskuddsbrev til de private høyskolene som mottar statstilskudd. Tilskuddsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument og skal distribueres til alle medlemmer av institusjonenes styre. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger blir formidlet gjennom supplerende tilskuddsbrev i løpet av 2023.

Vi viser også til retningslinjene for tilskuddsordningen til private universiteter og høyskoler, vedlagt, som gjelder fra 1. januar 2023.

Statlige universiteter og høyskoler skal publisere tildelingsbrevet på sine nettsider så snart de har mottatt brevet, jf. *Bestemmelser om økonomistyring i staten*, pkt. 2.3.2. Departementet anbefaler også private høyskoler å publisere tilskuddsbrevet på sine nettsider.

Tilskuddsbrevet for 2023 består av følgende deler:

1 Regjeringens prioriteringer og forventninger 2
2 Mål 4
3 Tildeling 2023 5
4 Andre forutsetninger og anbefalinger 9
5 Rapportering og resultatoppfølging 11

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18

www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Avdeling for eierskap i høyere utdanning og forskning

Saksbehandler
Maria Elise Rød
22 24 73 80

1 Regjeringens prioriteringer og forventninger

Kunnskap og kompetanse er avgjørende for omstillingsevne og konkurransekraft. Forskning og høyere utdanning er sentralt for å realisere regjeringens satsinger. Regjeringen mener at vi fortsatt skal investere mye i forskning og høyere utdanning. Samtidig blir det økonomiske handlingsrommet i statsbudsjettene mindre i årene som kommer. Regjeringen må derfor finne rom for å prioritere viktige forsknings- og høyere utdanningssatsinger innenfor gjeldende budsjettrammer fremover.

Det er fastsatt nye sektormål for universiteter og høyskoler, det er inngått utviklingsavtaler med de statlige universitetene og høyskolene og regjeringen har lagt frem Langtidsplan forskning og høyere utdanning 2023–2032 med tre overordnede mål og seks tematiske prioriteringer. Regjeringen forventer at universitetene og høyskolene ut fra egenart og profil følger opp målene og de tematiske prioriteringene og bidrar til å dekke kunnskaps- og kompetansebehovene i samfunnet.

Regjeringens tillitsreform har som mål å gi mer velferd og bedre tjenester til innbyggerne gjennom å la de ansatte få større innflytelse over oppgaveløsingen. Det er en reform som skal utvikles nedenfra og opp i systemet. Regjeringen vil at universitetene og høyskolene skal få mer frihet og tillit til å gjøre egne prioriteringer innenfor de gjeldende rammevilkårene. Tillitsreformen er blant annet viktig i arbeidet med ny universitets- og høyskolelov, forenkling av finansieringssystemet, vurdering av akkrediteringskriterier for å bli universitet og vektlegging av utviklingsavtalene som styringsverktøy.

Det er store udekkede arbeidskraft- og kompetansebehov i arbeidslivet, og det er grunn til å tro at utfordringen vil bli enda større fremover. Andelen av befolkningen som er i arbeidsfør alder blir redusert etter hvert som befolkningen blir eldre og ungdomskullet blir mindre. Det kan også bli vanskeligere å rekruttere arbeidskraft fra utlandet. Universitetene og høyskolene skal dimensjonere studietilbudene sine i tråd med samfunnets behov. Det er derfor viktig å prioritere utdanninger som både er etterspurt fra studentene og som er i tråd med arbeidslivets behov. Regjeringen vil oppfordre private høyskoler til å samarbeide med fylkeskommunene og andre relevante aktører for å styrke det desentraliserte tilbudet og møte regionale kompetansebehov. Private høyskoler bør prioritere livslang læring og fleksible og desentraliserte tilbud slik at utdanning og kompetanseheving blir tilgjengelig og uavhengig av bosted og livssituasjon.

Profesjonsutdanningene er sentrale for utøvelsen av velferdsstatens tjenester. Regjeringen satser på gode velferdstjenester nært folk. Da er det viktig at profesjonsutdanningene har tett kobling til praksisfeltet, har høy kvalitet og tilbys i hele landet. Regjeringen forventer at universiteter og høyskoler samarbeider godt med kommuner over hele landet for å øke kapasiteten og styrke kvaliteten i praksis for helse- og sosialfagsstudenter, i tråd med avtalen mellom regjeringen og KS. Flere kvalifiserte lærere i skolen er viktig for barn og unges læring, mestring og trivsel. Universitetene og høyskolene har et stort ansvar for å øke rekruttering på utdanninger der de ikke innfrir kandidatmåltallene.

Regjeringen er opptatt av å ha et forskningssystem i god balanse og vil vurdere endringer i forskningssystemet for at ulike virkemidler og aktører kan bidra til å nå de forskningspolitiske målsettingene enda bedre enn i dag. Regjeringen tar sikte på å legge frem en

stortingsmelding om dette og i denne forbindelse skal Forskningsrådets roller og funksjoner i det norske forskningssystemet gås gjennom. Denne gjennomgangen vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for stortingsmeldingen.

Regjeringen vil styrke verdiskapingen gjennom økt kommersiell anvendelse av forskning slik at resultater fra offentlig finansiert forskning kommer hele samfunnet til nytte. For å ivareta kommersialiseringsarbeidet har mange UH-institusjoner knyttet til seg Technology Transfer Offices (TTOer) som de eier sammen med bl.a. helseforetak og forskningsinstitutter. Ordningen med lokale prosjektmidler til TTOene gjennom Forskningsrådprogrammet FORNY2020 erstattes i 2023 med en søkbar ordning rettet mot eierne av TTOene, dvs. UH-institusjoner, forskningsinstitutter og helseforetak. Målet med endringen er å løfte arbeidet med kommersialisering ved å bedre tilrettelegge finansiering av den tidlige fasen av teknologioverføringsprosessen, den såkalte «TTO-funksjonen». Det forutsettes at institusjonene bidrar med egne midler til dette arbeidet.

Internasjonalisering er en forutsetning for kvalitet i norsk forskning og høyere utdanning. Samarbeid med internasjonale kunnskapsmiljøer har positive ringvirkninger på kvaliteten i norske fagmiljøer, samtidig som det bidrar til å gi unge mennesker verdifull kompetanse om de komplekse utfordringene verden står overfor. Regjeringen oppfordrer private høyskoler til å bidrar til økt deltakelse i EUs programmer for utdanning, forskning og innovasjon og aktiv deltakelse i samarbeidet om politikk og rammebetingelser gjennom Det europeiske forskningsområdet og Det europeiske utdanningsområdet. Regjeringen forventer også at virksomhetene bidrar til å styrke samarbeidet med strategisk viktige land utenfor Europa.

Universiteter og høyskoler har et samfunnsansvar for å formidle fagkunnskap til studentene, til offentlig sektor og til næringsliv i det norske samfunnet. Regjeringen ønsker at de private høyskolene i større grad tar aktiv del i samfunnslivet gjennom tettere og flere relasjoner til offentlig sektor, næringslivet og eksterne parter generelt. En avgjørende forutsetning for at forskningsbasert kunnskap kan tas i bruk i samfunnet, er at det er bred tillit til den, jf. NOU 2022: 2 Akademisk ytringsfrihet — God ytringskultur må bygges nedenfra, hver dag.

Regelverksforståelse og forvaltningskompetanse hos universitetene og høyskolene er avgjørende for at regelverket skal fungere etter sin hensikt og for at institusjonene skal kunne forvalte handlingsrommet i regelverket på en god måte. Departementet forventer at institusjonene arbeider systematisk med å sikre god regelverkskompetanse og forvaltning ved institusjonen. Kunnskapsdepartementet vil legge fram en lovproposisjon med forslag til ny universitets- og høyskolelov i 2023. Målet er en klar og tydelig lov som balanserer hensynet til institusjonenes autonomi og faglige frihet og behovet for å sikre sentrale rettigheter for studentene.

Den nye språkloven ble gjeldende fra 1. januar 2022 og skal sikre bruk av norsk språk på alle områder i samfunnet. Utdanningssektoren er en nøkkelsektor, og universitets- og høyskoleloven slår fast at universitetene og høyskolene har et ansvar for å vedlikeholde og videreutvikle norsk som fagspråk. Kunnskapsdepartementene forventer at institusjonene arbeider systematisk og strukturert med dette.

Regjeringen vil redusere midlertidigheten i universitets- og høyskolesektoren. Etter en jevn reduksjon de siste årene, ligger midlertidigheten i 2021 på omtrent samme nivå som 2020.

Regjeringen har som mål at i denne regjeringsperioden skal midlertidigheten ned på nivå med arbeidslivet for øvrig. Regjeringen forventer at de statlige universitetene og høyskolene reduserer andelen midlertidige stillinger og vil gi samme oppfordring til de private institusjonene. I arbeidet med ny universitets- og høyskolelov vurderer regjeringen flere innstramminger i reglene om midlertidig ansettelser.

Levekårsundersøkelsen for 2021 blant studenter i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning viser at andelen studenter som vurderer egen helse som god, har blitt betydelig redusert siden 2010, og at særlig unge heltidsstudenter sliter med psykiske plager og ensomhet. Universitetene og høyskolene har ansvaret for studentenes læringsmiljø og forventes å samarbeide med studentsamskipnadene og legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og god studentvelferd.

Kunnskapsdepartementet har nytt målbilde fra 2023. De tre overordnede målene for kunnskapssektoren er:

1. Kunnskap legger grunnlag for demokrati, velferd, omstilling og bærekraft
2. Samfunnet og arbeidslivet har tilgang på relevant kompetanse
3. Kunnskapssektoren utjevner sosiale og geografiske forskjeller

De tre hovedmålene beskriver samfunnsoppdraget til Kunnskapsdepartementet og blir utdypet gjennom åtte undermål som er beskrevet i kap. 1 Hovedinnledning i Prop. 1 S (2022–2023) for Kunnskapsdepartementet.

Virksomhetene spiller en viktig rolle for å nå målene. Det er viktig med godt samspill mellom Kunnskapsdepartementets underliggende virksomheter slik at alle bidrar til hverandres måloppnåelse.

2 Mål

Kunnskapsdepartementet har etter dialog med sektoren fastsatt nye sektormål som gjelder fra 2023 for statlige universiteter og høyskoler og private høyskoler som mottar statstilskudd. Sektormålene samsvarer godt med de overordnede målene i langtidsplanen, som gjelder all norsk forskning og høyere utdanning.

For 2023 gjelder følgende overordnede og langsiktige sektormål for universiteter og høyskoler:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
3. God tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele landet

Departementet har utviklingsavtaler med differensierte mål og styringsparametre for hver av de statlige universitetene og høyskolene. Departementet har ikke utviklingsavtaler med de private høyskolene, men følger opp mål og resultater som del av tilskuddsforvaltningen. Kunnskapsdepartementet forventer at institusjonene vurderer egne resultater og ambisjoner ut fra de overordnede målene for høyere utdanning og forskning.

Fra og med 2023 fjerner departementet de nasjonale styringsparameterne for universiteter og høyskoler. Kunnskapsdepartementet vil gå gjennom bruken av kandidatmåltall og vurdere alternative virkemidler i arbeidet med stortingsmelding om profesjonsutdanningene. For 2023 gjelder kandidatmåltallene som fremgår av *Orientering om statsbudsjettet 2023 for universitet og høgskular etter vedtak i Stortinget 14. desember 2022.*

Analyser av statistikk og undersøkelser som er nasjonalt tilgjengelig er en sentral kilde til styringsinformasjon. Departementet opprettholder kravene til innrapportering av data om resultater i høyere utdanning til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) jf. Meld. St. 19 (2020–2021).

3 Tildeling 2023

3.1 Tildeling over kap. 260, post 70

Stortinget har bevilget 2,2 mrd. kroner over kap. 260, post 70 til private høyskoler. Det ligger til grunn en prisjustering på 3 pst. fra 2022 til 2023.

Kunnskapsdepartementet tildeler med dette følgende tilskudd til private høyskoler over kap. 260, post 70:

Institusjon	*Beløp i kroner*
Handelshøyskolen BI	451 677 000
MF vitenskapelig høyskole	121 301 000
VID vitenskapelige høgskole	495 898 000
Ansgar høyskole	32 452 000
Barratt Due musikkinstitutt	31 562 000
Bergen Arkitekthøgskole	22 715 000
Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning	156 808 000
Fjellhaug Internasjonale Høgskole	16 821 000
Høyskolen for dansekunst	2 176 000
Høgskulen for grøn utvikling	3 160 000
Høyskolen for ledelse og teologi	18 456 000
Høyskolen Kristiania	373 356 000
Lovisenberg diakonale høgskole	142 374 000
NLA Høgskolen	315 117 000
Steinerhøyskolen	17 600 000

For forklaring av endringer i tilskudd viser vi til *Orientering om statsbudsjettet 2023 for universitet og høgskular etter vedtak i Stortinget 14. desember 2022*.

3.1.1 Studieplasser i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020

I 2023 er det begynt en utfasing av studieplassmidlene som ble tildelt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. I 2023 gjelder det de ett- og toårige utdanningene. Regjeringen legger til grunn fremover å trekke ut de øvrige midlene etter hvert som

studentene tatt opp i 2020, 2021 og 2022 fullfører sine utdanninger. Kunnskapsdepartementet vil understreke at dette ikke nødvendigvis innebærer å redusere aktiviteten ved de utdanningene som fikk utvidet kapasitet gjennom tildelingene for 2020–2022. Departementet legger til grunn at kapasiteten opprettholdes i utdanninger med vedvarende høy etterspørsel i arbeidsmarkedet. Departementet legger til grunn at kapasiteten særskilt opprettholdes i utdanninger innenfor helse- og sosialfag og teknologifag.

Regjeringen vurderer årlig behovene for kapasiteten i høyere utdanning ut fra den gjeldende situasjonen, og de endelige rammene for 2024 vil bli fastsatt i de ordinære budsjettprosessene.

3.1.2 Sykepleieropptaket

Institusjonene med sykepleierutdanning fikk for 2022 et pålegg om å øke kapasiteten i sykepleierutdanningene, jf. tildelingsbrevet for 2022 datert 21. desember 2021 og supplerende tildelingsbrev for 2022 datert 4. februar 2022. I ordinært tildelingsbrev ble aktuelle institusjoner innenfor uendret rammebevilgning bedt om å øke opptaket i sykepleierutdanningene med til sammen 200 plasser. I supplerende tildelingsbrev fikk aktuelle institusjoner økt tildeling for å øke kapasiteten i sykepleierutdanningen og videreutdanninger i sykepleie, tilsvarende 300 plasser.

Tabellen under viser den forventede økte kapasiteten for 2020 og 2022 for sykepleierutdanningene (både grunn- og videreutdanning). Den viser også utviklingen i opptakstallene i perioden 2018–2022 summert for alle utdanninger i sykepleiefag, hentet fra tabellen «opptakstall» i DBH med data innrapportert fra institusjonene per 15. oktober. Tallene er omregnet til bevilgningsfinansierte heltidsekvivalenter.

	Forventet økte plasser			Opptakstall, bevilgningsfinansierte heltidsekvivalenter					
					Endring fra året før				Sum endring
	2020	2022	Sum	2018	2019	2020	2021	2022	2018–2022
HiM	20	62	82	122	28	34	-29	9	42
HINN	15	14	29	298	24	9	4	-17	19
HiØ	0	53	53	296	-14	-53	75	62	71
HVL	35	44	79	804	135	-92	96	-47	91
LDH	45	10	55	347	14	38	6	-19	39
NTNU	70	29	99	842	-43	89	19	123	188
NU	27	35	62	550	-75	66	-38	-81	-128
OM	33	30	63	1073	-171	206	-124	-163	-252
UiA	0	79	79	345	-41	73	-27	41	45
UiS	55	40	95	412	35	34	-42	119	145
UiT	10	15	25	414	-30	4	21	-52	-57
USN	65	57	122	600	5	-11	11	77	80
VID	75	32	107	640	31	85	-24	-6	86

Kunnskapsdepartementet registrerer at opptaket ved sykepleierutdanningene i 2022 for de fleste institusjonene ikke er økt i tråd med forventningene. For flere institusjoner er avviket så stort at det synes svært tvilsomt at opptaket gir grunnlag for å møte forventningene til økt studiepoeng- og kandidatproduksjon. Departementet er kjent med at det er faktorer som ansettelsesprosesser, tilgangen på praksisplasser i tjenestene, implementering av nasjonal retningslinje for sykepleierutdanning fra 2020 og studentenes oppmøte som kan påvirke opptaket. Hensyntatt slike overgangsproblemer er det imidlertid avgjørende at resultatforventningene innfris og at forutsetningene for Stortingets bevilgning etterleves.

Departementet understreker at det vil bli aktuelt å flytte midler mellom institusjoner dersom opptaket og produksjonen i 2023 ikke gjenspeiler forventningene om utvidet kapasitet i sykepleierutdanningene. Departementet vil gi Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) i oppdrag å gjennomgå utviklingen i opptak, gjennomføring og kandidatproduksjon for sykepleier- og spesialsykepleierutdanningene. I dette arbeidet vil direktoratet også be om innspill fra utdanningsinstitusjonene for å kartlegge kapasitetsutfordringene for praksisplasser.

3.1.3 Studieplasser i forbindelse med krigen i Ukraina

I behandlingen av statsbudsjettet for 2023 er det vedtatt å redusere tildelingen av studieplasser ifm. krigen i Ukraina fra 1 000 til 500 plasser. Plassene er tildelt som fireårige i kategori D. Det innebærer at det ligger inne helårseffekt av 500 plasser i 2023 og at institusjonene er tildelt det samme beløpet i 2023 som i 2022. Kunnskapsdepartementet vil til Revidert nasjonalbudsjett 2023 vurdere om det bør foreslås å justere bevilgningen, begrenset oppad til et beløp tilsvarende 1 000 studieplasser. Departementet vil også vurdere omfordelinger i 2023 mellom institusjonene som vil bli håndtert gjennom eventuell justering av utbetalingen for tredje kvartal.

3.2 Tildeling over kap. 231, post 21

I statsbudsjettet for 2023 er det bevilget 50 mill. kroner til å styrke barnehagelærerutdanningen (BLU). Gode barnehagelærere er nødvendig for god pedagogisk kvalitet i barnehagen, og det er viktig at utdanningen har høy kvalitet, er godt forankret i forsking og nært knyttet til praksisfeltet. Med de økte ressursene vil de som utdanner barnehagelærere ved universiteter og høyskoler og i barnehager med praksis, kunne utvikle BLU til den tverrfaglige og krevende utdanningen som var intensjonen med reformen i 2012/2013. Kunnskapsdepartementet tildeler midler til dette formålet i tråd med tabellen under.

Institusjon	*Beløp i kroner*
Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning	5 600 000
NLA Høgskolen	1 850 000
Steinerhøyskolen	1 200 000

3.3 Tildeling over kap. 275, post 70

I statsbudsjettet for 2023 er tildelingen til partnerskapssamarbeid 65,8 mill. kroner totalt. Kunnskapsdepartementet tildeler med dette midler til private høyskoler til partnerskap i lærerutdanningene i tråd med tabellen under. Vi viser til ytterligere omtale i supplerende tildelingsbrev, datert den 20. april 2020.

Institusjon	*Beløp i kroner*
MF vitenskapelig høyskole	200 000
Barratt Due musikkinstitutt	100 000
Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning	3 000 000
NLA Høgskolen	2 370 000

3.4 Utbetaling

Kunnskapsdepartementet utbetaler midlene over kap. 260, post 70 i to rater, hhv. i januar og juni. Midlene over kap. 231, post 21 og kap. 275, post 70 utbetales i én rate i januar.

3.5 Krav til regnskap, økonomistyring og kontroll

Det følger av universitets- og høyskoleloven § 8-6 (1) at private universiteter og høyskoler skal rapportere regnskapsinformasjon til departementet. Regnskapene skal utarbeides i samsvar med de krav Kunnskapsdepartementet fastsetter.

Private universiteter og høyskoler som mottar statstilskudd, skal la tilskudd og egenbetaling komme studentene til gode. Private universiteter og høyskoler som mottar statstilskudd, kan ikke foreta utdelinger, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 (4).

Det er anledning til å se private høyskolers virksomhet som helhet over tid og overføre overskudd fra et år til et annet, men på en slik måte at offentlige tilskudd kommer studentene til gode, jf. forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler § 4-2.

Private universiteter og høyskoler kan ikke overfor nærstående gjennomføre avtaler eller på en annen måte overføre midler på vilkår som avviker fra det som ville være fastsatt mellom uavhengige parter, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-4 (1).

Private høyskoler som driver annen økonomisk aktivitet innenfor samme virksomhet, må sørge for å holde denne aktiviteten regnskapsmessig atskilt. Regnskapet må dokumentere at tilskuddet er brukt etter forutsetningene, at høyskolen ikke er overkompensert og at det ikke har skjedd kryssubsidiering av annen økonomisk aktivitet.[1]

Regnskapssystemet skal innrettes slik at akkreditert del og ikke-akkreditert del av institusjonens virksomhet er egne ansvarssteder, jf. forskrift om private universiteter, høyskoler og fagskoler § 2. Mottakere av statlige tilskudd skal utarbeide et segmentregnskap

[1] EØS-avtalen har regler som begrenser bruken av offentlig støtte. EØS-avtalen artikkel 61 (1) fastsetter at støtte gitt av statsmidler i enhver form, som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjon av enkelte varer i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene, er uforenlig med EØS-avtalen

i form av en note til årsregnskapet, jf. forskrift om private universiteter, høyskoler og fagskoler § 3.

Departementet forutsetter at institusjonene driver sin virksomhet innenfor rammen av disponible ressurser. Egenkapitalsituasjonen skal være tilpasset den risikoen høyskolen er eksponert for, slik at studentene ikke risikerer at studietilbudet må avvikles.

Etter universitets- og høyskoleloven § 8-5 (1) har departementet ansvar for å føre tilsyn med private høyskoler. Departementet delegerte i 2018 myndighet til å føre tilsyn med private høyskoler til NOKUT. NOKUT fører også tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning, jf. universitets- og høyskoleloven § 2-1.

Som et ledd i årsrapporteringen skal revisor ved den enkelte institusjon avgi en rapport om avtalte kontrollhandlinger (særattestasjon). Kunnskapsdepartementet har utarbeidet et skjema som er lagt ut på DBH sine nettsider. Rapporten skal leveres innen **2. mai 2023** til DBH.

Kunnskapsdepartementet og Riksrevisjonen kan kontrollere at midlene blir brukt etter forutsetningene, jf. bevilgningsreglementet § 10 annet ledd og lov om Riksrevisjonen § 12. Statstilskudd kan avvikles og kreves helt eller delvis tilbakebetalt dersom det ikke benyttes i samsvar med forutsetningene. Dette gjelder for eksempel hvis mottakere av statstilskudd ikke rapporterer etter kravene som stilles, når statstilskudd ikke brukes i henhold til universitets- og høyskoleloven, og når mottaker av statstilskudd har så alvorlige økonomiske utfordringer at det oppstår risiko for at studentenes rettigheter ikke ivaretas. NOKUT fører tilsyn med at statstilskuddet er anvendt i tråd med gjeldende regelverk.

Alle endringer i selskapsform, intern organisering, vedtekter og/eller eierskap samt eventuelle nedleggelser av studiesteder, skal rapporteres omgående til departementet. Brudd på disse vilkårene vil kunne føre til at tilskuddet blir holdt tilbake, helt eller delvis.

4 Andre forutsetninger og anbefalinger

4.1 Fellesføringer fra regjeringen

4.1.1 Lærlinger og studenter

Statlige virksomheter skal ha lærlinger tilknyttet seg. Virksomheter med mer enn 30 ansatte skal til enhver tid ha minst en lærling, og større virksomheter skal ha flere enn en lærling. Statlige virksomheter skal også hvert år vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag og om antall lærlinger kan økes. I tillegg ber regjeringen om at statlige virksomheter arbeider for å ta imot studenter i praksis i tråd med intensjonene i Meld. St. 16 (2020-2021) Utdanning for omstilling – økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning. Vi vil også anbefale at private høyskoler gir lærlinger og studenter arbeidserfaring.

4.1.2 Redusere konsulentbruken

Arbeidet med effektivisering utgjør en integrert del av den ordinære styringsdialogen mellom departement og statlige virksomheter og følger de alminnelige prinsippene for styring i staten. Statlige virksomheter skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke

benyttes av statlige virksomheter. Kunnskapsdepartementet vil også oppfordre private høyskoler til å begrense bruken av eksterne konsulenter.

4.1.3 Virksomheter skal vurdere mulighetene for desentralisert arbeid og legge til rette for dette der det er formålstjenlig

Statlige virksomheter skal vurdere muligheter for økt bruk av desentralisert arbeid, med det formål å oppnå mer desentralisering av statlige arbeidsplasser og styrke lokale fagmiljø, som kan gi distriktspolitisk gevinst. Dette vil være særskilt aktuelt i forbindelse med utlysing av stillinger, men kan også være aktuelt for allerede ansatte som ønsker dette. Slikt desentralisert arbeid bør fortrinnsvis kombineres med muligheten til å tilhøre et lokalt kontorfellesskap der det er tilgjengelig. Private høyskoler bør også vurdere om økt bruk av desentralisert arbeid lar seg gjøre ut fra det juridiske rammeverket, arbeidsfeltet, oppgavene og kompetansebehovet ved institusjonen.

4.2 Andre anbefalinger

4.2.1 Sikkerhet og beredskap

Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Kunnskapsdepartementets sektor skal ligge til grunn for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, nasjonal sikkerhet, informasjonssikkerhet og personvern for underliggende virksomheter. Kunnskapsdepartementet anbefaler at også private høyskoler legger dette til grunn for sitt arbeid med sikkerhet og beredskap.

Høyere utdannings- og forskningssektoren bør ved inngåelse av samarbeid ta hensyn både til grunnleggende akademiske normer og verdier, og til nasjonale interesser, herunder sikkerhetsinteresser, jf. prinsippet om ansvarlig internasjonalt samarbeid. Sektoren er blant annet underlagt eksportkontrollregelverket og må påse at det ikke overføres kunnskap om varer og teknologi som omfattes av regelverket eller som er underlagt sanksjoner og restriktive tiltak.

Med et skjerpet sikkerhetsbilde anbefales det at private høyskoler holder seg oppdatert om trusselvurderinger fra nasjonale fagmyndigheter.

4.2.2 Informasjonssikkerhet og personvern

Policy for informasjonssikkerhet og personvern i høyere utdanning og forskning bør ligge til grunn for private høyskolers arbeid innen disse forvaltningsområdene. HK-dir har ansvaret for å følge opp etterlevelsen av policyen hos de statlige forvaltningsorganene i høyere utdannings- og forskningssektoren. I lys av det skjerpede trusselbildet internasjonalt og vår økende avhengighet av digital teknologi, anbefaler departementet at private høyskoler styrker sitt arbeid med å forebygge, oppdage og håndtere alvorlige IKT-sikkerhetshendelser og brudd på personopplysningssikkerheten. I den forbindelse er behovet for tilfredsstillende kontinuitets- og beredskapsplaner særlig viktig. Private høyskoler bør følge opp de anbefalinger som HK-dir gir for arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern.

4.2.3 Likestilling og mangfold

Det forventes at virksomhetene underlagt Kunnskapsdepartementet jobber systematisk med å sikre likestilling på alle nivåer i virksomheten. Det forventes også at virksomhetene jobber systematisk med hvordan man skal gjenspeile mangfoldet i befolkningen, og arbeider aktivt med tiltak for å rekruttere bredt og mangfoldig på alle nivåer i organisasjonen. Departementet oppfordrer de private høyskolene til å delta i inkluderingsarbeidet.

4.2.4 Oppfølging av FNs bærekraftsmål

Våren 2022 ble *Meld. St. 40 (2020–2021) Mål med mening — Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030* behandlet av Stortinget. Kunnskapsdepartementet har et særlig ansvar for å følge opp bærekraftsmål 4 om god utdanning, men flere mål er relevante for kunnskapssektoren. Utdanning og forskning står sentralt i utviklingen av et mer bærekraftig og kunnskapsbasert samfunn. Vi oppfordrer private virksomheter til å rette oppmerksomhet mot tiltak de kan iverksette som kan bidra til å nå bærekraftsmålene innen 2030.

4.2.5 Klima og miljø

Norge skal kutte 55 prosent av sine klimagassutslipp innen 2030. Virksomhetene underlagt Kunnskapsdepartementet skal gjøre sin del og være ledende så langt det lar seg gjøre i dette arbeidet. Departementet vil også oppfordre private høyskoler til å vurdere grep som virksomhetene kan ta for å tilpasse seg Norges målsetning om utslippskutt.

4.2.6 Deltakelse i nasjonale undersøkelser

Kunnskapsdepartementet har blitt gjort oppmerksom på at enkelte private høyskoler ikke deltar i nasjonale undersøkelser av vesentlig karakter, herunder EuroGraduate og Kandidatundersøkelsen. Høy deltakelse i slike undersøkelser er avgjørende for å sikre pålitelige data som kan brukes til videre analyse. Kunnskapsdepartementet vil understreke viktigheten av disse undersøkelsene, og oppfordrer samtlige høyskoler som mottar statstilskudd til å delta.

4.2.7 Videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge

Videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge har fram til nå vært en oppdragsfinansiert utdanning, finansiert gjennom Helsedirektoratet. I statsbudsjett for 2023 skriver Helse- og omsorgsdepartementet at Helsedirektoratet vil utløse en opsjon om oppdragsfinansiering av utdanningstilbudet for årskullet som tas opp i 2023, men vil ikke utlyse midler til oppdragsfinansiering fra 2024. En videreføring av studietilbudet etter dette vil måtte gjøres innenfor utdanningsinstitusjonenes egne rammer.

5 Rapportering og resultatoppfølging

5.1 Rapportering om resultater og planer

Årsrapport for 2023 skal sendes til Kunnskapsdepartementet (postmottak@kd.dep.no) innen **15. mars 2024**, med kopi til NOKUT (postmottak@nokut.no) og Database for statistikk om

høgre utdanning (DBH) (dbh@hkdir.no). Departementet anbefaler at årsrapporten publiseres på virksomhetens nettside.

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet og NOKUT grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk og om regelverk og krav i tilskuddsbrevet er oppfylt. Årsrapporten skal også inneholde planer og budsjett, samt annen informasjon av betydning for departementets oppfølging og kontroll. Nærmere krav til årsrapporten fremgår av vedlagte dokument *Struktur og forventninger til årsrapporten for private høyskoler*.

Departementet minner også om at private høyskoler innen **15. mars 2023** skal sende årsrapport for 2022 til postmottak@kd.dep.no, med kopi til NOKUT og DBH. Nærmere krav til denne årsrapporten fremgår av dokumentet *Rapporteringskrav 2022 for private høyskoler* som var vedlagt fjorårets tildelingsbrev.

Private høyskoler skal rapportere data til DBH. Krav til datarapporteringen og fristene gjennom året finnes på Database for statistikk om høyere utdanning - DBH (hkdir.no).

Institusjonene skal avlegge årsregnskap for 2023. Departementet vil i egne brev angi hvilke frister og krav som gjelder for årsregnskapet.

En oversikt over hovedtrekkene i tilskuddsforvaltningen for 2023 er vedlagt.

5.2 Søknad om statstilskudd og satsingsforslag for 2025

De private høyskolene må sende eventuell søknad om statstilskudd for 2025, og kan sende eventuelle satsingsforslag utenfor budsjettrammen, til postmottak@kd.dep.no innen **1. november 2023**. Se vedlegget *Veiledning for fremstilling av søknad om statstilskudd for 2025*.

5.3 Institusjonsakkreditering

I 2020 ble det innført krav om institusjonsakkreditering som vilkår for statstilskudd til private høyskoler. Institusjonsakkreditering er et vilkår etter gjeldende lov, men gir ikke automatisk rett til tilskudd. Det er i dag seks private institusjoner som mottar tilskudd fra Kunnskapsdepartementet som ikke har institusjonsakkreditering: Barratt Due musikkinstitutt, Bergen Arkitekthøyskole, Høyskolen for dansekunst, Høgskulen for grøn utvikling, Høyskolen for ledelse og teologi og Steinerhøyskolen. For disse høyskolene er det som en overgangsordning fastsatt at kravet om institusjonsakkreditering først gjelder fra 1. januar 2025. Private høyskoler uten institusjonsakkreditering som ønsker å beholde tilskuddet, må derfor i utgangspunktet ha institusjonsakkreditering innen utløpet av 2024 for å få videreført tilskudd i 2025, eller alternativt ha slått seg sammen med en akkreditert institusjon eller ha fått unntak etter universitets- og høyskoleloven § 8-3 andre ledd. Kunnskapsdepartementet er kjent med at Bergen Arkitekthøyskole, Høyskolen for ledelse og teologi og Steinerhøyskolen er i prosess med NOKUT for å oppnå institusjonsakkreditering.

5.4 Kontaktmøter 2023

På bakgrunn av rapporteringen i årsrapporten for 2022, og en vurdering av vesentlighet og risiko, tar Kunnskapsdepartementet sikte på å invitere 2-3 private høyskoler til kontaktmøter

høsten 2023. Detaljert informasjon om møtene vil sendes til de aktuelle institusjonene i løpet av våren 2023.

Med hilsen

Maria Tagmatarchi Storeng (e.f.)
ekspedisjonssjef

Charlotte Rustad
konst. avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg oppgitt nedenfor finnes på Kunnskapsdepartementets nettside:

- Orientering om statsbudsjettet for 2023 for universitet og høgskular etter vedtak i Stortinget 14. desember 2022
- Struktur og forventninger til årsrapporten for private høyskoler
- Veiledning for fremstilling av søknad om statstilskudd 2025
- Hovedtrekk i tilskuddsforvaltningen 2023 for private høyskoler
- Retningslinjer for tilskuddsordningen til private universiteter og høyskoler 2023

Kopi

Riksrevisjonen
Association of Norwegian Students Abroad
Database for statistikk om høgre utdanning
Nord studentsamskipnad
Norges arktiske studentsamskipnad
Studentsamskipnaden i Agder
Studentsamskipnaden i Gjøvik Ålesund og Trondheim
Studentsamskipnaden i Indre Finnmark
Studentsamskipnaden i Innlandet
Studentsamskipnaden i Molde
Studentsamskipnaden i Stavanger
Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge
Studentsamskipnaden i Volda
Studentsamskipnaden i Østfold
Studentsamskipnaden i Ås
Studentsamskipnaden på Vestlandet
Studentsamskipnaden SiO

Adresseliste

Ansgar høyskole	Fredrik Fransons veg 4	4635	KRISTIANSAND
Barratt Due musikkinstitutt	Postboks 5344 Majorstuen	0304	OSLO
Bergen Arkitekthøgskole	Postboks 39	5841	BERGEN
Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning	Thrond Nergaards vei 7	7044	TRONDHEIM
Fjellhaug Internasjonale Høgskole	Sinsenveien 15	0572	OSLO
Handelshøyskolen BI	Handelshøyskolen BI	0442	OSLO
Høgskulen for grøn utvikling	Arne Garborgsveg 22	4340	BRYNE
Høyskolen for dansekunst	Marstrandgata 8	0566	OSLO
Høyskolen for ledelse og teologi	Michelets vei 62	1368	STABEKK
Høyskolen Kristiania	Postboks 1155 Sentrum	0107	OSLO
Lovisenberg diakonale høgskole	Lovisenberggt. 15 B	0456	OSLO
MF vitenskapelig høyskole	Postboks 5144 Majorstua	0302	OSLO
NLA Høgskolen	Postboks 74 Sandviken	5812	BERGEN
Steinerhøyskolen	Professor Dahls gate 30	0260	OSLO
VID vitenskapelig høgskole	Postboks 184 Vindern	0319	OSLO